

Des de Kariyangwe

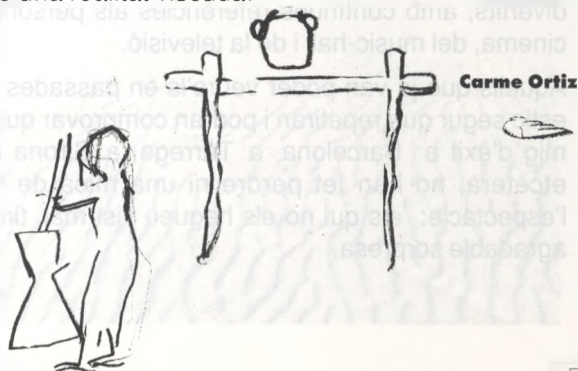
A

Avui és la diada de difunts o, com diu el full del calendari, la Commemoració de Tots els Sants Difunts, diada que entre nosaltres no té una repercussió especial. La nostra és una cultura que viu força d'esquena a la realitat de la mort i d'aquí el contrapunt amb

què enfoquem a grans trets el pas per la vida i l'afany possessiu amb què intentem emmagatzemar un dels béns més preuats per la nostra societat: el temps, espai eufemístic entès coma contenidor de vida.

Faig aquesta reflexió per introduir el comentari sobre l'exposició que durant aquesta tardor s'ha presentat a la Galeria Joan Prat d'Olot. Sota el nom nom de "kariyangwe", l'artista de la Garrotxa, Àlex Nogué, torna a exposar a Olot després, tal i com ell ens indica, de 12 anys. Aquí podem fer el primer contrapunt que es desprèn de l'exposició i que ens fa avinent el mateix artista: el fet d'iniciar un procés d'aproximació a l'entorn més immediat, gràcies a l'allunyament momentani que va tenir lloc físicament a la terra de Kariyangwe (Zimbabwe) i un dels resultats plàstics d'aquest viatge-allunyament són els dibuixos que s'hi exposen.

Un altre contrapunt, de caràcter més sensorial, té a veure amb el comentari que encapçala aquest escrit, amb referència a les pautes de relectura contrastada de l'entorn immediat, que donen les obres exposades en diferents sentits, potser el més constant és la dimensió entre la mort i la vida, realitats no excluints i intrínseques al ser o a la capacitat d'assumpció del dolor dels habitants d'aquelles terres,... junt a un transfons-espai material d'ínfims recursos,... són alguns aspectes que es desprenen de les obres, punts de partida per entendre i qüestionar-nos actituds del nostre entorn, aspectes que es podrien incloure, en termes genèrics, en el diàleg de contrastos nord-sud. Espais de contingut semàntic d'unes peces que l'artista ha reforçat amb elements formals, són obres sobre paper amb un mínim de dibuix i grans superfícies de color, que prenen la captació instantània de l'entorn i la realitat, que amb diferents formats ens ajuden amb pocs recursos formals i des de l'espai intimista de la pintura, amb to silenciosos, sense agressions ni grans impactes, amb subtilitat, a captar una realitat que existeix a l'hora que una realitat viscuda.

L'home de carn i les sabatetes de... cristall

D

urant uns dies i en diversos llocs de la ciutat d'Olot s'han pogut veure diferents artefactes que, donada la seva singularitat, convidaven a l'expectació. Em refereixo a *Joan, l'home de carn*, instal·lat en un supermercat i a unes singulars màquines

autòmates exposades al Foment de les Arts. Encara que la disparitat dels llocs podia confondre l'espectador, això no impedeix, per públics, un context d'exposició i, per tant, susceptible de crítica.

No és la meua intenció valorar el fet estètic en si mateix, sinó més aviat proposar una possible lectura del fet creatiu, en un marc conceptual verosímil: si l'ocasionalitat i l'efímer de la nostra presència davant d'aquests artefactes impossibilita predir el següent fenomen, la percepció és d'una entitat no ordenada i proposada per mecanismes que se suposen automàtics, com és el cas de *l'home de carn*, amb trets declaradament antropomòrfics.

Què poden significar aquests artefactes autòmates exposats públicament com a creacions artístiques?

Si provo de fer una aproximació per contestar, podria ser prou interessant entendre-les com a metàfores de la manca de diferència davant del dilema ciència-art i, fins i tot, com a paradoxa dinàmica: automatisme-imprevisió. I de tot això, les seves qualitats simbòliques.

L'ocasió de mostrar i percebre alguna cosa que connecti la ciència amb l'art ens dona l'oportunitat de pensar sobre temes que toquen gairebé tots els aspectes de la vida: relatiu-absolut, objectiu-subjectiu, quantitatiu-qualitatiu, deductiu-inductiu, discursiu-intuïtiu, teòric-estètic, general-particular, repetible-únic, raonable-irreflexiu, etc. En comparar aquestes dues zones de l'experiència per veure la diferència o aproximació a un tot físico-biològic, ens trobem que el sistema pertany a l'espectacle total de la nostra memòria, agafant des de la poesia o l'art fins a la física o la cosmologia.

Pitàgores ho entendre no posant límits entre la ciència i l'art, però la comunitat científica té set de complexitat i reconeixem que s'ha posat amb força per competir i, en molts casos, col·laborar, en diversos intents, com ara els purament humanístics, per saciar-la. Però això únicament interessa per veure com alguns individus creient en els seus possibles creatius, aprofiten un context mecanicista per proposar un acte estètic. La comunitat científica hauria d'agradir que encara quedin visionaris del vell somni de trobar una teoria global del coneixement.

Si aquests són els grans trets que suscita el discurs d'aquestes propostes, encara hi ha detalls que recolzen i provoquen l'expectació. Per definir-los aforísticament, podríem anomenar-los "arte-factes-antropo-mecànics", és a dir, artificials com a producte de la naturalesa humana i antropomecànics per la *fatalitat* en el funcionament, en el sentit caòtic de la paraula, encara que només sigui maqui-